

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

§ 311

Vuoden 2023 talousarviokehys

TRE:875/02.02.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539 ja strategiajohtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakimies Juha Perämaa, puh. 040 503 9038, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Kaupungin lautakuntia ja toimintayksiköitä kehoitetaan aloittamaan vuoden 2023 talousarvion valmistelu perusteluissa kuvattujen tavoitteiden ja liitteenä olevan talousarviokehysten mukaisesti sekä tarkempien talousarvion laadintaohjeiden mukaan.

Talousarviokehukseen lisätään Business Tampereen palvelutilaukseen 200 000 euroa, Tampereen kesäyliopiston avustuksiin 60 000 euroa ja kunnallisvero kohtaan lisätään tuloja 260 000 euroa.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tulee ohjata ja tukea liikelaitoksia ja yhtiöitä näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Alustavat toiminnan tavoitteet toimivat talousarvion laadinnan pohjana siten, että yksiköiden on talousarvioesitystä laadittaessa otettava huomioon tavoitteiden toteuttaminen kustannusvaikutuksineen.

Kehitysohjelmien vuoden 2023 kokonaisuus hyväksytään osaksi talousarvion jatkovalmistelua.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Kaupungin lautakuntia ja toimintayksiköitä kehoitetaan aloittamaan vuoden 2023 talousarvion valmistelu perusteluissa kuvattujen tavoitteiden ja liitteenä olevan talousarviokehysten mukaisesti sekä tarkempien talousarvion laadintaohjeiden mukaan.

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tulee ohjata ja tukea liikelaitoksia ja yhtiöitä näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Alustavat toiminnan tavoitteet toimivat talousarvion laadinnan pohjana siten, että yksiköiden on talousarvioesitystä laadittaessa otettava huomioon tavoitteiden toteuttaminen kustannusvaikutuksineen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Kehitysohjelmien vuoden 2023 kokonaisuus hyväksytään osaksi talousarvion jatkovalmistelua.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, strategijahtaja Reija Linnamaalle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Teppo Rantaselle, johtaja Lauri Savisaarelle, johtaja Leena Viitasaarelle, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle, henkilöstöjohtaja Niina Pietikäiselle, hallintojohtaja Jukka Varoselle, vt. tietohallintojohtaja Arto Kahilalle sekä kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille. He olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä Juha Yli-Rajala muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

"Talousarviokehukseen lisätään Business Tampereen palvelutilaukseen 200 000 euroa, Tampereen kesäyliopiston avustuksiin 60 000 euroa ja kunnallisvero kohtaan lisätään tuloja 260 000 euroa."

Puheenjohtaja totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Milka Hanhela teki seuraavan muutosehdotuksen: "Esitän kehyksen lisäämistä yhteensä 1 milj. eurolla, josta 200 000 € kohdistettaisiin sivistys- ja kulttuurilautakunnalle ja 800 000€ joukkoliikennelautakunnalle. Perusteluna palvelutason ylläpito ja kustannuspaineiden helpottaminen ko. toimialueilla."

Puheenjohtaja tiedusteli Hanhelan muutosehdotuksen saamaa kannatusta ja totesi sen rauenneen kannatuksen puuttuessa.

Lassi Kaleva poistui ja varajäsen Antti Moisander liittyi kokoukseen.

Perustelut

Lähtökohdan vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelulle muodostavat Tampereen strategia 2030, pormestariohjelma, kaupungin vuoden 2022 talousarvion toteumaennuste sekä vuosia 2023-2026 koskevat taloudelliset ennusteet.

Tampereen kaupungin vuoden 2022 talousarvio on toteutumassa koko kaupungin tasolla talousarviota parempana. Alkuperäinen talousarvio oli 26,6 milj. euroa alijäämäinen ja kesäkuun talouskatsauksen mukaan laadittu tilinpäätösennuste on 9,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Vuoden 2023 talouden suunnittelua on vaikeuttanut sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen epäselvät vaikutukset kuntien talouteen, Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat lukuisat negatiiviset vaikutukset maailman talouteen, energian ja sähkön hinnan raju nousu sekä voimakkaasti kiihtynyt inflaatio. Valtiovarainministeriö on arvioinut kuntatalouden rakenteellisen epätasapainon syvenevän vuodesta 2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

lähtien. Tampereenkin näkymät vuosille 2024-2026 ovat selvästi vuotta 2023 heikommat, joten talouden hallintaan ja menojen hillintään tullaan kiinnittämään erityistä huomiota seuraavien vuosien aikana.

Kaupunginhallitus linjasi 25.4.2022 vuoden 2023 talousarviovalmistelusta, että talousarviovalmistelussa ei hyväksytä muita kuin lainsäädännön edellyttämiä tai muita pakottavia lisäkustannuksia, esimerkiksi oppilasmäärän kasvun aiheuttamia lisäkustannuksia. Lauta- ja johtokuntien tulee noudattaa talousarvioesityksissään kaupunginhallituksen linjausta ja pidättäytyä menoja lisäävistä esityksistä.

Tuloperusteet

Sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen seurauksena Tampereen toimintakate ja poistot sekä verotulot ja valtionosuudet vähenevät yhteensä noin 911 milj. euroa vuonna 2023. Verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan ensi vuonna 629 milj. euroa. Kunnat eivät saa muuttaa vuodelle 2023 tulovero- ja kiinteistöveroprosenttejaan. Valtionosuudet putoavat sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen myötä vuonna 2022 noin 52 milj. euroon. Kunnille mahdollisesti annettavat uudet tehtävät on hallitusohjelmassa luvattu kompensoida kunnille täysimääräisesti.

Talousarviokehys

Kehyksessä on turvattu nykyisten palvelujen taso ja vastattu lainsäädännön ja palvelutarpeen kasvun edellyttämiin tehtäviin. Kehysvalmistelussa on pääosin kyetty noudattamaan kaupunginhallituksen 25.4.2022 linjausta. Kehyksessä vuosikate on 117,7 milj. euroa ja tilikauden tulos 8,9 milj. euroa alijäämäinen. Talousarvion jatkovalmistelussa on tavoitteena pormestariohjelmassa sovittu linjaus, että talous on tasapainossa sote-uudistuksen jälkeen.

Toimintayksiköiden tulee laatia talousarvioesityksensä enintään talousarviokehyksen mukaiseksi. Palvelutarpeen kasvu on kehyksessä osoitetun rahoituksen lisäksi rahoitettava talousarviokehyksen sisäisin siirroin. Toimintayksiköiden tulee välttää esittämästä uusia pysyviä toimintamenoja lisääviä palveluja.

Taloussuunnitelmakaudella 2024-2026 on talouden tasapainottamiseen kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarkemmat talouden tasapainottamisesitykset ja tasapainottamisen aikataulu on perusteltua linjata vuoden 2024 talousarviovalmistelun ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelman valmistelun yhteydessä. Tällöin ovat tarkentuneet sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen taloudelliset vaikutukset kaupungin verorahoitukseen.

Hallintosäännön mukaan konsernijaoston tehtävänä on mm. vastata konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä sekä ohjata ja valvoa omistajana konserniyhteisöjä siten, että nämä toimivat valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti. Talousarviossa tytäryhtiöille asetetaan osinkotavoitteet ja in-house-tukipalveluyhtiöille

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

on niiden perustamisvaiheessa asetettu selkeät tehostamistavoitteet, joiden tulee näkyä kaupungille kilpailukykyisesti tuotettuina palveluina. Konsernijaoston tulee ohjata ja tukea yhtiöitä näiden tavoitteiden saavuttamisessa sekä kriittisesti arvioida kaupungin yhtiöomistuksia ja tarvittaessa tehdä myyntiesityksiä uusien investointien rahoituksen mahdollistamiseksi.

Investoinnit

Nettoinvestoinnit kehityksessä ovat 216 milj. euroa. Talousarvion jatkovalmistelussa investointisuunnitelmia käydään tarkemmin lävitse ja lopullisesti investointitasosta päätetään valtuuston talousarviokokouksessa. Liiallisen velkaantumisen estämiseksi on taloussuunnitelmavuosien 2023-2026 talousarviovalmistelussa vuosikatteen tasoa suhteessa investointeihin nostettava.

Toiminnan tavoitteet ja kehitysohjelmat 2023

Talousarvion 2023 toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategian Tekemisen kaupunki valtuustokauden tavoitteisiin. Talousarviossa toiminnan tavoitteita asetetaan kaupunkitasoisesti sekä erikseen lautakunnille, liikelaitoksille ja konserniyhteisöille. Tampereen strategia ohjaa myös liikelaitosten ja konserniyhteisöjen tavoitteiden asettamista.

Tavoitteita asetetaan lähtökohtaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille, ja niissä tähdätään selkeään mitattavuuteen. Tavoitteiden luonteesta johtuen niiden asettamisessa pyritään teemalliseen jatkumoon. Talousarvioon 2023 valmistelluista tavoitteista suurin osa on samansuuntaisia kuin vuoden 2022 tavoitteet. Uusia vuodelle 2023 kohdistuvia tavoitteita on valmisteltu mm. nuorten ja aikuisten päihteiden käyttöön, kiusaamiseen, yksinäisyyteen, vaikuttamismahdollisuuksiin, asuinalueiden kehittämiseen sekä keskustan siisteyteen liittyen. Lisäksi osassa tavoitteissa tavoitetta on kohdennettu vuodelle 2023 uudelleen ja/tai tavoitetasoja on muutettu. Tällaisia tavoitteita on mm. yritystapahtumiin, lasten, nuorten ja aikuisten liikkumiseen, hyvinvointialueen käynnistymiseen sekä digitaalisten palvelujen kehittämiseen liittyen. Hyvinvointialueen käynnistyessä sosiaali- ja terveyslautakunnalle vuoden 2022 aikana kohdistut tavoitteet ovat asunnottomuuden vähentämiseen liittyvää tavoitetta lukuun ottamatta poistuneet.

Tavoitteiden valmistelussa on pyritty huomioimaan talous- ja tuottavuusohjelman valmistelu, hyvinvointialueen käynnistyminen, koronapandemiasta elpyminen sekä Ukrainan sodan vaikutukset ja yleinen taloudellinen epävarmuus.

Toiminnan tavoitteet hyväksytään talousarviokehityksen yhteydessä alustavina ja ne tarkentuvat varsinaiseen talousarvioon. Liikelaitosten ja konserniyhteisöjen tavoitteet tuodaan kaupunginhallituksen konsernijaoston käsittelyyn syyskuussa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tampereen kaupungin kehittämistoiminnan kärkenä toteutetaan kaupunginhallituksen ohjauksessa olevia kehitysohjelmia. Kehitysohjelmat ovat laajoja, pääsääntöisesti kahta tai kolmea palvelualueetta yhdistäviä kokonaisuuksia, joihin liittyy merkittäviä taloudellisia panostuksia ja laajaa yhteistyötä sidosryhmien kanssa. Kehitysohjelmat asetetaan lähtökohtaisesti valtuustokaudeksi, mutta niiden hyväksymisestä ja resursoinnista päätetään vuosittain. Vuodelle 2023 esitetään vuonna 2022 toteutuksessa ollutta kuuden kehitysohjelman kokonaisuutta: Viiden tähden keskusta, Hiedanranta, Tampere Junior, Älykaupunki kaupunkilaisille, Elämystalous ja Hiilineutraaleja tekoja. Kehitysohjelmille on valmisteltu painopisteet vuodelle 2023 osana kehityksen valmistelua

Talousarviovalmistelun eteneminen

Lautakuntien ja johtokuntien talousarvioesitykset valmistuvat 16.9.2022 mennessä. Pormestarin talousarvioehdotus esitellään 24.10.2022, kaupunginhallituksen talousarviokäsittely on 31.10.2022 ja kaupunginvaltuusto päättää talousarviosta 14.11.2022.

Talousarvioehdotukseen sisältyvistä mahdollisista henkilöstöön kohdistuvista säästötoimenpiteistä tai muista vastaavista henkilöstöjärjestelyistä tulee käydä yhteistoimintaneuvottelut ennen kuin kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Tiedoksi

Jukka Männikkö, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Niina Pietikäinen, Lauri Savisaari, Teppo Rantanen, Mikko Nurminen, konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Liitteet

- 1 Alustavat toiminnan tavoitteet 2023
- 2 Kehitysohjelmien painotukset 2023
- 3 Talousarviokehys 2023, esitysmateriaali
- 4 Talousarviokehys 2023, esitysmateriaali, päivitetty kh 22.8.2022

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 30.8.2022.2022 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 30.8.2022.

Tampere
30.08.2022

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§311

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)